

**VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS**

Apskričių valstybinėms mokesčių
inspekcijoms

Nr.

**DĖL GYVENTOJŲ PAJAMŲ MOKESČIO ĮSTATYMO 17 STRAIPSNIO 1 DALIES 5, 25 IR 55 PUNKTŲ
APIBENDRINTO PAAIŠKINIMO (KOMENTARO) PAKEITIMO**

VMI prie FM¹, vadovaudamasi MAĮ² 25 straipsnio 1 dalies 2 punktu, VMI prie FM nuostatais³, ir atsižvelgdama į pasikeitusias Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo (toliau - GPMĮ) 17 straipsnio redakcijas ir kitų teisės aktų pakeitimus, bei siekdama suvienodinti taikymo tvarką, parengė GPMĮ 17 straipsnio 1 dalies 5, 25 ir 55 punktų apibendrintą paaiškinimą (komentarą).

Komentaro nuostatos suderintos su Lietuvos Respublikos finansų ministerija 2021-08-18 raštu Nr. ((14.41E)-5K-2008519)-6K-2104970.

Informuojame, kad minėto straipsnio Komentarą galite rasti VMI prie FM interneto svetainėje adresu: <https://www.vmi.lt/evmi/gyventoju-pajamu-mokestis>.

PRIDEDAMA. GPMĮ 17 str. 1 d. 5, 25 ir 55 punktų komentaras, 3 lapai.

Teisės departamento direktorė

Rasa Virvilienė

¹ Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos

² Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo

³ patvirtintais Lietuvos Respublikos finansų ministro 1997 m. liepos 29 d. įsakymu Nr. 110 „Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos nuostatų patvirtinimo“

1. GPMĮ 17 straipsnio 1 dalies 5 punkto komentaro 1 punkto 3 pavyzdys pakeičiamas ir išdėstomas taip:

3 Pavyzdys

Nuo 2019-07-30 Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gruodžio 2 d. nutarimu Nr. 1515 „Dėl neapmokestinamųjų piniginių kompensacijų dydžių nustatymo“ (toliau - Nutarimas Nr. 1515) patvirtintos Viešųjų renginių ir aukšto meistriško sporto treniruočių stovyklų dalyviams skiriamų neapmokestinamųjų piniginių kompensacijų dydžių ir mokėjimo tvarkos taisyklės (toliau – Taisyklės). Šios Taisyklės nustato, kam, kokių renginių metu, kokios ir kokio dydžio piniginės kompensacijos gali būti mokamos. Taisyklės nustato vienodas kompensacijas už dalyvavimą pelno nesiekiančių vienetų vykdomuose tiek sporto, tiek kituose renginiuose.

Kai renginys vyksta Lietuvos Respublikoje, vadovaujantis GPMĮ 17 str. 1 d. 5 punktu, pajamų mokesčiu neapmokestinama kompensuojama renginio dalyvio vienos paros maitinimo išlaidų suma, neviršijanti 1 bazinės socialinės išmokos (Taisyklių 3.1. papunktis), o kai renginys vyksta užsienyje – maitinimo išlaidų suma, neviršijanti Maksimalių dienpinigių dydžių sąrašė, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 29 d. nutarimu Nr. 526 „Dėl dienpinigių ir kitų komandiruočių išlaidų apmokėjimo“, nurodytų dydžių (Taisyklių 4.1. papunktis). Kitos piniginės kompensacijos (nakvynės, kelionės, degalų įsigijimo išlaidų) priskiriamos neapmokestinamosioms pajamoms, pagrindus jas dokumentais ir neviršijant Taisyklių 3.2-3.5. ir 4.2.- 4.5. papunkčiuose nustatytų dydžių.

Pagal Taisyklių 2.2. papunktį apibrėžtą renginio sąvoką, renginiu, kurio metu gali būti mokamos Taisyklėse numatytos kompensacijos, yra laikoma:

- viešasis renginys, kuriuo siekiama visuomenei naudingų tikslų ir kurio metu surinktos lėšos (jeigu tokių lėšų rengiant renginį surenkama) naudojamos tik šio renginio išlaidoms padengti ir (ar) skiriamos labdarai ar paramai arba naudojamos kitiems visuomenei naudingiems tikslams, taip pat

- aukšto meistriško sporto treniruočių stovykla, jeigu tokios stovyklos sporto šakos tarptautinė federacija yra pripažinusi Pasaulinį antidopingo kodeksą.

Pagal Taisyklių 2.1. papunktį apibrėžtą renginio dalyvio sąvoką, Taisyklėse nustatytas kompensacijas gali gauti su renginį vykdančiu pelno nesiekiančiu vienetu darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais nesusijęs ir (arba) už savo veiklą renginyje negaunantis kito atlygio, išskyrus Taisyklėse nustatytas pinigines kompensacijas, asmuo:

- to renginio programos autorius,
- atlikėjas,
- šios programos atlikėjams pasirodymą tokia renginyje padedantis atlikti asmuo ar
- už šio renginio techninio inventoriaus veikimą, techninės pagalbos teikimą ar visuomenės informavimą atsakingas asmuo,

taip pat

- aukšto meistriško sporto treniruočių stovykloje dalyvaujantis sportininkas,
- aukšto meistriško sporto treniruočių stovykloje dalyvaujantis aukšto meistriško sporto specialistas ir fizinio aktyvumo ar aukšto meistriško sporto instruktorius, t. y. treneris.

Taigi, vadovaujantis GPMĮ 17 str. 1 d. 5 punktu, pajamų mokesčiu neapmokestinamos Taisyklėse nustatyto dydžio neviršijančios kompensacijos, jeigu jos gaunamos už dalyvavimą renginyje, kaip ši sąvoka apibrėžta Taisyklėse ir šias kompensacijas gauna asmuo, kuris pagal Taisyklių nuostatas laikomas renginio dalyviu.

Sporto varžybų, čempionatų dalyviu gali būti laikomas sportininkas, treneris, teisėjas, sekretoriato darbuotojas ir kiti asmenys, kurie atlieka renginio programą bei padeda ją atlikti, jeigu renginys atitinka Taisyklėse apibrėžtą renginio sąvoką, t. y. viešas renginys, kuriuo siekiama

visuomenei naudingų tikslų ir kurio metu surinktos lėšos (jeigu tokių lėšų rengiant renginį surenkama) naudojamos tik šio renginio išlaidoms padengti ir (ar) skiriamos labdarai ar paramai arba naudojamos kitiems visuomenei naudingiems tikslams.

Viešojo renginio dalyviais nelaikomi gyventojai (įskaitant sportininkus, trenerius ir kitus sporto renginio dalyvius), kurie tokias kompensacijas gauna iš renginį vykdančio (organizuojančio) pelno nesiekiančio vieneto su kuriuo yra susiję darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais ir (arba) už savo veiklą renginyje gauna kitą atlygį.

Sąvoka darbo santykiai arba jų esmę atitinkantys santykiai suprantama taip, kaip tai apibrėžta GPMĮ 2 str. 31 dalyje. Už savo veiklą renginyje gaunančiu atlygį asmeniu laikomas gyventojas, vykdamas tokio pobūdžio individualią veiklą, kaip tai apibrėžta GPMĮ 2 str. 7 dalyje.

Kompensacijų mokėtoju gali būti ne tik renginį vykdamas (organizuojantis) pelno nesiekiantis vienetas, bet ir kitas pelno nesiekiantis vienetas, kuriam renginio dalyvis atstovauja. Taigi, tuo atveju, kai už dalyvavimą viešajame renginyje Taisyklėse nustatytas kompensacijas moka ne renginį vykdamas (organizuojantis), o kitas pelno nesiekiantis vienetas, kuriam renginyje atstovauja gyventojas, jis gali būti laikomas renginio dalyviu net ir tuo atveju, jeigu su kompensaciją mokančiu asmeniu yra susijęs darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais ir (arba) jis už savo veiklą renginyje, be Taisyklėse numatytų kompensacijų, gauna kitą atlygį.

Pažymėtina, kad vadovaujantis Taisyklių nuostatomis, nuo 2019 m. liepos 30 d. Taisyklėse numatytos kompensacijos gali būti mokamos tik už dalyvavimą aukšto meistriškumo sporto treniručių stovyklose, todėl už dalyvavimą kitose, t. y. ne aukšto meistriškumo, sporto stovyklose mokamos kompensacijos nepriskiriamos neapmokestinamosioms pajamoms pagal GPMĮ 17 str. 1 d. 5 punktą.

2. GPMĮ 17 straipsnio 1 dalies 25 punkto komentaras pakeičiamas ir išdėstomas taip:

25) pajamos, gautos kaip labdara arba parama Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymo (toliau – Labdaros ir paramos įstatymas) nustatyta tvarka;

(Pagal 2015 m. gruodžio 17 d. Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX - 1007 17 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymą Nr. XII-2203, taikoma nuo 2017 m. sausio 1 d.).

Komentaras

1. Labdara ir parama pripažįstama, kai ją teikia Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymo (toliau – Labdaros ir paramos įstatymas) 5 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyti labdaros ir paramos teikėjai.

2. Labdaros ir paramos įstatymo 6 straipsnyje nustatyta kas gali būti labdaros gavėjais, o šio įstatymo 7 straipsnyje – kas gali būti paramos gavėju:

Labdaros gavėju gali būti: neįgalieji, ligoniai, vaikai našlaičiai ir be tėvų globos likę vaikai, nedirbantys pensininkai, negaunantys kitų pajamų, išskyrus pensijas ir kitas socialines išmokas, bedarbiai ir kiti Labdaros ir paramos įstatyme nurodyti asmenys. Tokiems gyventojams skiriamos paramos dalyku gali būti piniginių lėšų, turtas (įskaitant pagamintas ar įsigytas prekes) bei suteiktos paslaugos;

Paramos gavėju gali būti tik toks fizinis asmuo, kuriam Meno kūrėjo ir meno kūrėjų organizacijų statuso įstatymo (toliau – Įstatymas) nustatyta tvarka yra suteiktas meno kūrėjo statusas. Šiems asmenims skiriamos paramos dalyku gali būti piniginių lėšų, sudarančios pajamų mokesčio dalį, kurią kiti fiziniai asmenys skiria pagal GPMĮ 34 straipsnio nuostatas.

Labdaros ir paramos įstatymo nustatyta tvarka gyventojas gauta labdara ir parama pajamų mokesčiu neapmokestinama.

3. Gyventojams, kurie pagal Labdaros ir paramos įstatymą nėra laikomi labdaros ir paramos gavėjais arba tuo atveju, kai paramą ir labdarą suteikia asmuo, kuris pagal Labdaros ir paramos įstatymą nelaikomas paramos ir labdaros teikėju, gyventojas gautos piniginių lėšų ir kiti Labdaros ir

paramos įstatymo 4 straipsnyje nustatyti paramos ir labdaros dalykai, nepripažįstami labdara ar parama ir tokiu atveju šio punkto lengvata netaikoma. Gyventojo gautos pajamos apmokestinamos GPMĮ nustatyta tvarka.

3. GPMĮ 17 straipsnio 1 dalies 55 punkto komentaras pakeičiamas ir išdėstomas taip:

55) 1750 eurų per mokestinį laikotarpį neviršijančios pajamos, gautos kaip atlygis teikiant paslaugas pagal paslaugų kvitą, kai šių paslaugų teikimą nustato Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų teikimo pagal paslaugų kvitą įstatymas.

(Pagal 2014 m. rugsėjo 23 d. Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 9, 13¹, 17 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymą Nr. XII-1129, taikoma apskaičiuojant ir deklaruojant 2015 metų ir vėlesnių mokestinių laikotarpių pajamas).

Komentaras

1. Pagal šio punkto nuostatas pajamų mokesčiu neapmokestinamos pajamos, atitinkančios abi žemiau nurodytas sąlygas:

1) pajamos, gautos kaip atlygis pagal paslaugų kvitą, kai šių paslaugų teikimą nustato Lietuvos Respublikos žemės ir miškininkystės paslaugų teikimo pagal paslaugų kvitą įstatymas Nr. XI-2411;

2) 1750 eurų per mokestinį laikotarpį neviršijančios pajamos.

2. Žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų, kurias paslaugų gavėjas turi teisę gauti, o paslaugų teikėjas turi teisę teikti pagal paslaugų kvitą, sąrašas patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. kovo 13 d. nutarimu Nr. 218 „Dėl Žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų, kurias paslaugų gavėjas turi teisę gauti, o paslaugų teikėjas turi teisę teikti pagal paslaugų kvitą, sąrašo patvirtinimo“.

3. Jeigu gyventojo per mokestinį laikotarpį gautų pajamų suma viršija 1750 eurų sumą, ši dydį viršijanti suma apmokestinama taikant GPMĮ 6 straipsnio 1 dalyje nustatytą 15 proc. pajamų mokesčio tarifą. Kadangi šios pajamos priskiriamos B klasės pajamoms, pajamų mokestį nuo 1750 eurų viršijančios sumos turi susimokėti pats gyventojas, metams pasibaigus iki gegužės 1 d.

Pavyzdys

1. Gyventojas keliems ūkininkams teikia žemės ūkio ir miškininkystės paslaugas pagal paslaugų kvitus. Metinė bendra pajamų, gautų kaip atlygis už suteiktas paslaugas suma - 2000 Eur. Pajamų mokesčiu neapmokestinama 1750 Eur suma, o suma, viršijanti 1750 Eur, t. y. 250 Eur apmokestinama taikant 15 proc. pajamų mokesčio tarifą. Pajamų mokestį nuo 250 Eur sumos pajamų gavęs gyventojas turi susimokėti pasibaigus kalendoriniams metams, iki kitų kalendorinių metų, gegužės 1 d., pateikdamas metinę pajamų mokesčio deklaraciją.

4. Žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų kvito privalomieji rekvizitai, Žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų kvito blanko forma, Žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų kvito pildymo tvarkos aprašas patvirtinti Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2013 m. vasario 26 d. įsakymu Nr. A1-74/3D-140 „Dėl Žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų kvito privalomųjų rekvizitų sąrašo, šio kvito blanko formos ir jo pildymo tvarkos aprašo patvirtinimo“.